

**Smoking strongly predicts disability retirement due to COPD:
the Finnish Twin Cohort Study**

Karoliina Koskenvuo^{1,2}, Ulla Broms^{2,3}, Tellervo Korhonen^{2,3}, Lauri Laitinen⁴, Antti Huunan-Seppälä⁵, Timo Keistinen⁶,
Ilona Autti-Rämö¹, Jaakko Kaprio^{2,3,7}, Markku Koskenvuo²

Eur Respir J, julkaistu verkossa 1.6.2010

Tupakoitsijoilla monikymmenkertainen riski joutua työkyvyttömyyseläkkeelle keuhkohtaumataudin vuoksi

Säännöllisesti tupakoivat joutuvat työkyvyttömyyseläkkeelle keuhkohtaumataudin vuoksi yli 20 kertaa todennäköisemmin kuin tupakoimattomat. Erityisesti alaikäisenä aloitettu tupakointi näyttäisi olevan haitallista, sillä se lisää työkyvyttömyyden riskiä entisestään.

Keuhkohtaumataudin tiedetään heikentävän merkittävästi yksilön toimintakykyä ja elämänlaatua sekä aiheuttavan huomattavia kustannuksia yhteiskunnalle ja terveydenhuollolle. Vuoteen 2020 mennessä keuhkohtaumataudin on arvioitu nousevan kolmanneksi yleisimmäksi kuolinsyyksi ja viidenneksi yleisimmäksi toimintarajoitteisuutta aiheuttavaksi tekijäksi maailmassa.

Helsingin yliopiston kansanterveystieteen osaston ja Kelan yhteistyönä tehdyssä tutkimuksessa selvitettiin, miten tupakointi ennustaa työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymistä keuhkohtaumataudin vuoksi. Tutkimuksessa hyödynnettiin työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen geneettisiä ja ympäristöön liittyviä riskitekijöitä kartoittaneen TwinKela-tutkimuksen aineistoa. TwinKela-tutkimuksessa seurattiin 24 000:ta kaksosta vuosien 1975–2004 aikana. Heidän tupakointiaan kartoitettiin seurannan alussa.

Tämän tutkimuksen tuloksista ilmeni, että miehet ja naiset ovat siirtyneet työkyvyttömyyseläkkeelle keuhkohtaumataudin vuoksi keskimäärin 56-vuotiaina. Säännöllisesti tupakoivien riski siirtyä keuhkohtaumataudin vuoksi työkyvyttömyyseläkkeelle todettiin

22-kertaiseksi verrattuna niihin, jotka eivät olleet koskaan tupakoineet. Pitkään tupakoineiden (vähintään 20 savuketta päivässä 12 vuoden ajan) riski oli vielä tätäkin suurempi, noin 27-kertainen. Merkittävää oli, että alle 18-vuotiaana tupakoinnin aloittaneiden riski siirtyä keuhkohtaumataudin vuoksi työkyvyttömyyseläkkeelle oli lähes kaksi kertaa suurempi kuin tupakoinnin myöhemmin aloittaneilla senkin jälkeen, kun askivuosimäärät oli huomioitu. Kaksosparien vertailussa ilmeni, ettei siirtyminen työkyvyttömyyseläkkeelle keuhkohtaumataudin vuoksi selittynyt geneettisillä tekijöillä.

Tutkimuksen tulokset ovat merkittävät, sillä aiheesta ei ole aiemmin tehty vastaavaa laajaa seurantatutkimusta. Tupakoinnin lopettamisen tiedetään olevan tärkein keuhkohtaumatautia ehkäisevä ja taudin etenemistä hidastava tekijä. Siksi tupakoinnin aloittamisen ehkäisy ja tupakoinnin lopettamiseen kannustaminen on ensisijaista myös työurien pidentämisen kannalta. Koska erityisesti varhain aloitettu tupakointi osoittautui haitalliseksi, tulokset puoltavat tupakan myyntikieltoa alle 18-vuotiaille. ■

¹Kansaneläkelaitos, Helsinki; ²Helsingin yliopiston kansanterveystieteen osasto; ³Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, mielen-terveyden ja alkoholitutkimuksen osasto; ⁴Helsingin yliopisto ja HYKS, medisiininen tulosityksikkö; ⁵Tampereen yliopiston yleislääketieteen laitos; ⁶Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, Helsinki; ⁷Suomen molekyyli- ja lääketieteen instituutti